

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

HI

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2025

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 24 juni 2025.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

Geannoteerde agenda voor de Raad Algemene Zaken 24 juni 2025

Op dinsdag 24 juni a.s. vindt in Luxemburg de Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats. Op de agenda staan vooralsnog de voorbereiding van de Europese Raad (ER) van 26–27 juni, het Europees Semester 2025 en de jaarlijkse rechtsstaatsdialoog. Met deze geannoteerde agenda wordt uw Kamer tevens geïnformeerd over het EU-toetredingsproces van kandidaat-lidstaat Montenegro. De Commissie beveelt aan 1 hoofdstuk («openbare aanbestedingen») onder voorbehoud te sluiten. De Minister van Buitenlandse Zaken zal niet aan deze RAZ kunnen deelnemen vanwege de NAVO-top die op 24 en 25 juni zal plaatsvinden in Den Haag. De Permanente Vertegenwoordiger van Nederland bij de Europese Unie zal Nederland vertegenwoordigen.

Vorbereiding Europese Raad

De Raad zal de ER van 26 en 27 juni aanstaande voorbereiden. Op de agenda van de ER staan momenteel de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten, Europese veiligheid en defensie, EU in de wereld, concurrentievermogen en migratie. De inzet van het demissionaire kabinet is toegelicht in de geannoteerde agenda van de ER. Nederland zal, waar opportuun, conform de in de geannoteerde agenda geformuleerde inzet interveniëren tijdens de Raad.

Rechtsstaatsdialoog

Tijdens de Raad wordt opnieuw een landenspecifieke dialoog gevoerd, dit maal over Finland. In het verslag van de RAZ van 27 mei jl.¹ is de Kamer geïnformeerd dat deze dialoog is verplaatst naar de RAZ van juni a.s. in verband met tijdsgebrek.

Het landenhoofdstuk over Finland van het Commissierechtsstaattrapport 2024 vormt de basis voor deze dialoog. Uw Kamer ontving op 13 september 2024 de kabinetsreactie op het horizontale deel van het rechtsstaattrapport 2024, en op 21 oktober 2024 de kabinetsappreciatie van het Nederlandse landenhoofdstuk van het Commissierechtsstaattrapport 2024.²

Het kabinet acht de landenspecifieke rechtsstaatsdialoog een waardevol onderdeel van het EU-rechtsstaatinstrumentarium. Naast de mogelijkheid om problemen en uitdagingen in een vroeg stadium te bespreken, vormen de dialogen een uitwisseling van ervaringen en *best practices* ten behoeve van bescherming en versterking van de rechtsstaat in de Unie en haar lidstaten. Het kabinet kan zich in algemene zin vinden in de constatering van de Commissie in het geagendeerde landenhoofdstuk. In de gezamenlijke interventie van Nederland en Luxemburg zullen zowel de positieve stappen van Finland als zorgen worden benoemd. Hierop zal Finland worden bevraagd.

Finland

De Commissie constateert dat het vertrouwen in de onafhankelijkheid van het Finse justitiële systeem hoog is, en dat het efficiënt en transparant opereert. Gelet op de aanbevelingen uit het rechtsstaattrapport van 2023, constateert de Commissie dat er onder andere voortgang is geboekt bij de

¹ Kamerstuk 21 501-02, nr. 3161.

² Voor de appreciatie zie Kamerstuk 21 501-02, nr. 2953. Het Commissierechtsstaattrapport 2024 is hier te vinden.

bepierking van de zogenaamde «draaideur-toewijzingen» van voormalig bewindspersonen. Ook is er in 2024 een meerjarig anti-corruptieplan in werking getreden.

Ondanks investeringen in onder andere een agentschap voor betere juridische bijstand, doet de Commissie de aanbeveling om de onafhankelijkheid van het justitiële systeem te vergroten en om de rol van lekenrechters te versterken. Daarnaast raadt de Commissie Finland aan om wetgeving aan te nemen om omkoping (met name uit het buitenland) te voorkomen.

Europees Semester

Tijdens de Raad zal de Commissie het lentepakket presenteren, dat de Commissie op 4 juni jl. in het kader van het Europees Semester heeft gepubliceerd. Het Europees Semester is het jaarlijkse proces waarin EU-lidstaten hun economisch en budgettair beleid coördineren. Dit lentepakket valt binnen de 2025 Semestercyclus en volgt op het herfstpakket dat is gepubliceerd in december 2024. Via de geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofinraad van 20 juni zal de Kamer worden geïnformeerd over de kabinetsappreciatie van het lentepakket.

EU-toetredingsproces Montenegro: onder voorbehoud sluiten hoofdstuk 5

De Europese Commissie heeft aanbevolen om hoofdstuk 5 (openbare aanbestedingen) in de toetredingsonderhandelingen met Montenegro onder voorbehoud te sluiten. De Commissie stelt vast dat Montenegro aan alle beleidsinhoudelijke *closing benchmarks* heeft voldaan. Deze zien onder andere op wet- en regelgeving en overname van het *acquis*, administratieve en institutionele capaciteiten, en een transparant systeem van aanbestedingen met effectieve maatregelen om fraude, belangenverstrengeling en corruptie te bestrijden. Nederland verwelkomt de oproep van de Commissie tot verdere versterking van anti-corruptie maatregelen, o.a. gerelateerd aan openbare aanbestedingen. Tijdens de behandeling heeft Nederland ingezet op het belang van deugdelijke implementatie van doorgevoerde hervormingen en blijvende monitoring door de Commissie, ook na voorlopige sluiting van dit hoofdstuk.

Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten aanzien van het onder voorbehoud sluiten van dit hoofdstuk, nu de Commissie bevestigt dat Montenegro aan alle gestelde benchmarks voldaan heeft, en verdere ontwikkelingen op het gebied van openbare aanbestedingen ook na voorlopige sluiting van het hoofdstuk zal blijven monitoren. Het krachtenveld in de Raad lijkt zich te bewegen richting unanieme steun voor deze stap. Afhankelijk van instemming van EU-lidstaten zal en marge van de RAZ een Intergouvernementele Conferentie met Montenegro worden georganiseerd.